

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg postępowania

1. Pozwem z dnia 14 grudnia 2005 r. powód, (...) W. – Zarząd (...) w W., wniósł o zasądzenie od pozwanego A. D. kwoty 120,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 czerwca 2005 r. do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu w kwocie 50 zł. Powyższej kwoty domagał się z tytułu obciążenia opłatą dodatkową w związku z poruszaniem się przez pozwanego komunikacją miejską bez ważnego biletu za przejazd wraz z odsetkami. (pozew, k. 1-2v)
2. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5 stycznia 2006 r. tutejszy Sąd nakazał pozwanemu zapłacić powodowi kwotę 120 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 czerwca 2005 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 65 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 50 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnieść w tym terminie sprzeciw. Nakaz został uznany za doręczony z dniem 8 lutego 2006 r. (nakaz zapłaty, k. 6, koperta, k. 8)
3. Wraz ze sprzeciwem od nakazu zapłaty z dnia 11 stycznia 2022 roku pozwany A. D. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu z powodu braku skutecznego doręczenia oraz o uchylenie nakazu zapłaty oraz o oddalenie powództwa. Wskazał, że nie doręczono mu skutecznie pozwu i nakazu, gdyż powód nie podał w pozwie prawidłowego adresu zamieszkania pozwanego. Podniósł przy tym zarzut przedawnienia roszczenia. (sprzeciw wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu, k. 18-v.)
4. Postanowieniami z dnia 11 marca 2022 r. Sąd zmienił postanowienie z dnia 3 listopada 2014 r. o nadaniu klauzuli wykonalności w ten sposób, że oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5 stycznia 2006 r., jak również odrzucił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5 stycznia 2006 r. (postanowienie, k. 24, 25).
5. W dniu 26 kwietnia 2022 r. pozwany złożył sprzeciw od wydanego nakazu, w którym wnosił o oddalenie powództwa. Podnosił również zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując, iż roszczenie powoda wynika z umowy zapłaty, która przedawniła się z upływem roku od chwili wykonania przewozu. Kwestionował również podpis znajdujący się na dokumencie zatytułowanym „Wezwanie do zapłaty” argumentując, że pod koniec maja 2005 r. utracił portfel wraz z dokumentami, które zostały mu odesłane w połowie czerwca 2005 r. Tym samym kwestionował realizację ze swej strony umowy przewozu. (sprzeciw, k. 31-32v.).
6. W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 20 czerwca 2022 r. stanowisko powoda nie uległo zmianie. (pismo powoda, k. 40-42)

Ustalenia faktyczne

7. Dnia 2 czerwca 2005 roku A. D. korzystał z komunikacji miejskiej, odbywając podróż pojazdem linii E-5. O godz. 17:19 został poddany kontroli, podczas której stwierdzono, że A. D. nie posiada ważnego biletu/dokumentu przewozu co skutkowało wystawieniem na jego rzecz wezwania do zapłaty nr (...) na kwotę 2,40 zł tytułem należności przewozowej oraz 120 zł tytułem opłaty dodatkowej za przejazd. Termin płatności opłaty dodatkowej został ustalony na 14 dni od daty wystawienia wezwania. (wezwanie do zapłaty, k. 5, informacje dla pasażera, k. 5)
8. A. D. podczas przeprowadzania kontroli został pouczone o skutkach braku płatności we wskazanym terminie, jak i dokonania wpłaty w terminie wcześniejszym. (informacje dla pasażera, k. 5)
9. Wezwanie do zapłaty opatrzone zostało podpisem pozwanego oraz kontrolera. (wezwanie, k. 5).
10. Pomimo upływu terminu płatności, należność nie została przez A. D. uregulowana. (niezapreczone)

Omówienie dowodów

11. Sąd poczynił powyższe ustalenia dotyczące faktów istotnych w sprawie w oparciu o przedłożoną przez powoda kopię wezwania do zapłaty, wystawianego w momencie kontroli biletowej. Dane umieszczone przez kontrolera na wezwaniu do zapłaty, który został podpisany przez pozwanego, w postaci numeru PESEL pozwanego, numeru dowodu osobistego, adresu, świadczą o tym, że pozwany podróżował w dniu 2 czerwca 2005 roku komunikacją miejską, bez ważnego biletu na przejazd. W treści tegoż wezwania zawarto też informacje o przeprowadzeniu kontroli oraz wysokość nałożonej na A. D. należności z tytułu braku posiada przy sobie biletu na przejazd, opatrzone podpisem kontrolera i pasażera. Złożenie podpisu przez pozwanego poświadczало także zapoznanie się przez niego z treścią wezwania oraz pouczenia (informacji dla pasażera) zamieszczonego na rewersie.

12. Zgodnie z art. 253 zdanie pierwsze k.p.c., jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Kodeks przewiduje więc zasadę, że jeśli jedna strona przeczy prawdziwości swojego podpisu na dokumencie przedłożonym przez drugą stronę, to ciężar dowodu obciąża tę pierwszą stronę (która przeczy prawdziwości podpisu, a nie tę, która dokument z podpisem zgłosiła jako dowód). Zgodnie z art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

13. Wezwanie do zapłaty sporządzone przez (...) jest właśnie takim dokumentem prywatnym. Pozwany wprowadził wskazywał, iż to nie jego podpis widnieje pod wezwaniem, ale zgodnie z powyżej zacytowanym art. 253 k.p.c. to on powinien udowodnić, że podpis zawarty na wezwaniu do zapłaty od niego nie pochodzi. Tymczasem pozwany nie zaprezentował żadnych dowodów, które potwierdzałyby, że podpis widniejący na wezwaniu do niego nie należy (nie przedstawił np. próbek swojego nieczytelnego podpisu z tego okresu, nie wniósł o powołanie dowodu z opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego) albo że padł on ofiarą kogoś kto skorzystał z jego dowodu osobistego (nie przedłożył potwierdzenia, że zgłosił kradzież dowodu na Policję albo zgubienie dowodu do (...) D.). Formularz sprzeciwu, który złożył pozwany do Sądu, zawiera rubryki służące zgłoszeniu wniosków dowodowych w sprawie, jednakże pozwany mimo, iż miał taką możliwość, nie przedstawił żadnych wniosków dowodowych, które mogłyby potwierdzać zajmowane przez niego stanowisko w sprawie. Jego twierdzenia o tym, że nie podpisał wezwania do zapłaty i to nie on jechał bez wymaganego biletu, Sąd musiał więc uznać za niepotwierdzone w materiale dowodowym sprawy. Na marginesie można wskazać, że Sąd jednak dostrzega podobieństwo pomiędzy podpisem znajdującym się na wezwaniu do zapłaty a podpisem z dnia 3 lutego 2022 r. umieszczonym w wykazie osób czytających akta sprawy (na odwrocie okładki akt sprawy)

14. Okoliczność nieuregulowania zobowiązania z umowy przewozu była między stronami bezsporna, tzn. pozwany nie przeczył, że nie zapłacił żądanej przez powoda kwoty, tyle że uzasadniał to nieotrzymaniem wezwania i niedoręczeniem nakazu zapłaty.

Ocena prawna:

15. Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

16. Zgodnie z art. 33a ust. 3 ustawy – Prawo przewozowe przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona, w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu, pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. Na tej podstawie powód wystawił na rzecz pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 122,40 zł, w kwoty opłaty dodatkowej w wysokości 120 zł, która stanowiła wysokość żądania pozwu, których wysokość określił na podstawie Uchwały nr (...) Rady (...) W. z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie Regulaminu przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) W. i Uchwały nr 367/ (...) z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie opłat za usługi przewozowe środkami gminnego transportu zbiorowego w W. nadzorowanego przez Zarząd (...).

17. Żądanie powoda zostało przez Sąd uwzględnione, gdyż swoje twierdzenia co do zasadności powództwa poparł dowodem w postaci wspomnianego już wezwania do zapłaty.

18. Niezasadny co do rozstrzygnięcia sprawy pozostaje zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Powoływał się on bowiem na treść art. 778 k.c. zgodnie z treścią którego roszczenia z umowy przewozu osób przedawniają się z upływem roku od dnia wykonania przewozu, a gdy przewóz nie został wykonany – od dnia, kiedy miał być wykonany

19. W tym miejscu należy jednak odnieść się do ogólnych przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń znajdujących się w Tytule VI Księgi pierwszej kodeksu cywilnego. Przedawnienie roszczeń majątkowych działa bowiem inaczej niż przedawnienie ścigania przestępstw (które, gdy raz się rozpocznie, to biegnie cały czas, choć i w tym przypadku bywają wyjątki). Przedawnienie roszczeń majątkowych może być zawieszony albo przerwany. Zgodnie bowiem z treścią art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Oznacza to w praktyce, że bieg przedawnienia roszczenia przerywa samo złożenie pozwu (jako czynność dokonana przed sądem), które ma na celu zaspokojenie roszczenia w nim wyrażonego (pозew zawiera bowiem określone żądanie, z reguły jest to żądanie zapłaty określonej sumy pieniężnej, której domaga się od strony pozwanej). Jednocześnie więc przepis 123 k.c. uzależnia przerwanie biegu przedawnienia od czynności dokonanej przez powoda, a nie od czynności sądu w postaci doręczenia odpisu pozwu albo nakazu zapłaty. W przedmiotowej sprawie pozew został wniesiony przez miasto w dniu 14 grudnia 2005 r., a więc w terminie przewidzianym w treści art. 778 k.c. na domaganie się zaspokojenia roszczenia (tj. do dnia 2 czerwca 2006 r.).

20. Co istotne jak wynika z treści art. 124 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, a w sytuacji gdy do przerwania dojdzie przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. Postępowanie jest zakończone wtedy, gdy dojdzie do wydania prawomocnego kończącego rozstrzygnięcia w sprawie.

21. W niniejszej sprawie postępowanie sądowe toczy się od dnia wytoczenia powództwa przez powoda, tj. od 14 grudnia 2005 r., a w związku z tym, że nakaz zapłaty wydany w dniu 5 stycznia 2006 r. nie został skutecznie doręczony pozwanemu, a więc nie miał przymiotu prawomocnego rozstrzygnięcia w sprawie – nie zostało ono zakończone. Sprawa pozostawała w toku także przez cały okres kiedy akta przedmiotowej sprawy znajdowały się w archiwum sądowym (tj. od lutego 2006 r. do stycznia 2022 r., kiedy to pozwany wniósł sprzeciw wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego złożenia). To, że w sprawie w tamtym czasie nie podjęto żadnych czynności, nie oznacza automatycznie, że sprawa została zakończona, bowiem pozwany skutecznie dowiódł, iż odpis pozwu wraz z nakazem zapłaty nie został mu skutecznie doręczony. Uznając argumenty pozwanego za słuszne, Sąd przyjął, iż sprawa pozostaje więc od momentu jej wszczęcia w toku, a wniesienie przez pozwanego sprzeciwu pozwalało na jej merytoryczne rozpatrzenie. Postanowienie z dnia 11 marca 2022 r., którym odmówiono nadania nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności, opiera się właśnie na założeniu, że nakaz zapłaty nie był prawomocny, tylko błędnie uznano go za doręczony. Konsekwentnie Sąd musiał więc uznać, że bieg przedawnienia roszczenia powoda nie zaczął biec na nowo od czasu wniesienia pozwu 14 grudnia 2005 r. Jego bieg rozpocznie się dopiero w momencie, gdy rozstrzygnięcie w tej sprawie (np. wyrok) będzie prawomocne, co zakończy postępowanie.

22. Przedawnieniu nie uległo więc żądanie główne pozwu wyrażone kwotą 120 zł, jak również odsetki ustawowe (za opóźnienie), które w pozwie obejmowały okres od dnia 17 czerwca 2005 r. do dnia zapłaty. Nie miało natomiast z punktu widzenia art. 123 k.c. znaczenia to, że odpis pozwu został w prawidłowy sposób doręczony pozwanemu dopiero w 2022 r.

23. W tym miejscu należy jednak dokonać pewnego rozróżnienia nazewnictwa zasądzonych przez Sąd odsetek w wyroku. Na gruncie obowiązujących wówczas (do dnia 31 grudnia 2015 r.) w kodeksie cywilnym przepisów, Sąd zasądził odsetki w oparciu o art. 481 § 1 k.c. zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (czyli tzw. odsetki ustawowe, który były zasądzane za opóźnienie, a których nie należy mylić z odsetkami ustawowymi „kapitałowymi” wyrażonymi w art. 359 § 2 k.c.).

24. Istotne jest przy tym ustalenie momentu, w którym pozwany opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. 14-dniowy termin na dokonanie zapłaty określony w wezwaniu nr (...) upływał w dniu 16 czerwca 2005 r. W następnym dniu pozwany pozostawał więc w opóźnieniu. Zasadne jest zatem naliczenie odsetek ustawowych (za powstałe opóźnienie) od tego dnia, tj. 17 czerwca 2005 roku do 31 grudnia 2015 r.

25. Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z 2015, poz. 1830), która zmieniała dotychczasowy sposób naliczania odsetek stosowanych w obrocie cywilnoprawnym. Rozróżniła ona już bowiem wyraźnie odsetki ustawowe „kapitałowe” określone w art. 359 § 2 k.p.c. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie wyrażone w art. 481 § 1 k.p.c. Zgodnie więc z aktualnym brzmieniem art. 481 § 1 k.p.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (czyli tzw. odsetki ustawowe za opóźnienie).

26. Na tej podstawie Sąd zasądził na rzecz powoda od kwoty 120 zł odsetki ustawowe za opóźnienie licząc od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Koszty postępowania

27. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku z tym, że pozwany przegrał sprawę w całości, powinien on zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty w żądanej wysokości 65 zł, na która składa się: opłata od pozwu – 15 zł (ustalona na podstawie § 1 pkt 1 w zw. z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych) oraz koszty zastępstwa procesowego – 50 zł (na podstawie § 6 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy udzielonej z urzędu – przy czym kwota ta stanowiła 60 zł, a z uwagi na to, że powód ograniczył żądanie do kwoty 50 zł Sąd zasądził ją w całości). Z uwagi na wniesienie pozwu przed dniem 7 listopada 2019 r. nie zasądzono odsetek ustawowych za opóźnienie od zasądzonych kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

1. (...).

2. (...)